

Suomi pelinrakentajana geotalouden ajassa: **EU:n sisämarkkinat kasvun ja kriisinkestävyuden perustana**

1.

Sisämarkkinat ovat EU:lle alihyödynnetty voimavara. Niiden syventäminen vahvistaa Euroopan kilpailukykyä, resilienssiä ja omavaraisuutta.

2.

EU:n globaali painoarvo rakentuu sisämarkkinoista. Ne myös muodostavat Suomen taloudellisen selkänöjan.

3.

Suomen pitää vahvistaa rooliaan aktiivisena pelinrakentajana. Sisämarkkinoiden syventäminen toisi Suomelle kasvua, investointeja ja parempaa asemaa globaalissa kilpailussa.

4.

EU:n vahvemmalle teollisuus- ja teknologiapolitiikalle on suomalaisten tuki. Omavaraisuudesta ollaan valmiita maksamaan, kunhan kilpailu EU:n sisällä on reilua.

Jäsenvaltiot jännitteissä

Jännitteet kuvaavat muuttuneen toimintaympäristön vaikutuksia EU:ssa ja ristipainetta, jossa EU geotalouden ajassa kamppailee. Se, miten jännitteitä ratkaistaan, vaikuttaa unionin tulevaisuuteen:

Valtiontuet vs. EU-tason rahoitus. Kansalliset valtiontuet ovat nopea ja poliittisesti ketterä keino toimia, mutta ne uhkaavat pirstoa sisämarkkinoita. Missä määrin käytetään yhteistä EU-tason rahoitusta, missä määrin sallitaan valtiontuet?

Eriytyvä integraatio vs. sisämarkkinoiden syventäminen. Eriytyvä integraatio kilpailukykyratkaisuisissa voi heikentää unionia, jos se johtaa yleisten pelisääntöjen pirstaloitumiseen. Sallitaanko tukikilpailu jäsenmaiden välillä vai rakennetaanko strategista autonomiaa sisämarkkinoiden syventämisen kautta?

Yhdysvaltojen vetovoima vs. EU:n strateginen autonomia. EU on ajautunut moniulotteiseen riippuvuussuhteeseen Yhdysvaltojen kanssa haastaen unionin strategista autonomiaa. Annetaanko kasvuvaiheen rahoituksen puutteen vuoksi eurooppalaisen innovaatiopotentiaalin valua pois Euroopasta vai poistetaanko pirstaleisten sisämarkkinoiden esteitä?

Reagoiva EU vs. strateginen EU. Muuttuva toimintaympäristö pakottaa unionin etsimään nopeita vastauksia kriiseihin ja ulkoisiin paineisiin. Etsitäänkö EU:ssa jaettu strateginen suunta vai reagoidaanko lyhyen aikavälin tarpeisiin ja muiden asettamiin ehtoihin?

60 %

Noin 60 % Suomen tavara- ja palveluviennistä suuntautuu EU:n sisämarkkinoille (Tilastokeskus, 2026)

BRIEFIN TAUSTALLA

Suomi pelinrakentaja geotalouden ajassa -muistio, joka pureutuu sisämarkkinoiden mahdollisuuksiin.

EU:n mahdollisuudet murrosten ajassa -ennakointikatsaus, joka korostaa sisämarkkinoiden kehittämistä ja kauppapolitiikkaa EU:n tulevaisuuden keskeisinä kysymyksinä.

Sitran ja Elinkeinoelämän valtuuskunnan EVA:n 2026 keväällä yhdessä tehty kyselytutkimus, jossa pureudutaan kansalaisten ajatuksiin Euroopan tulevaisuudesta.

Löydät kaikki EU-ennakointityömme osoitteesta sitra.fi/projektit/eun-tulevaisuus

Neljä mahdollisuutta Suomelle

1. Ryhdytään toimeen sisämarkkinoiden esteiden purkamiseksi

Sisämarkkinoiden täyteen voimaan saattaminen mahdollistaisi EU:ta saavuttamaan potentiaalinsa globaalissa kilpailuissa. Suomi voi toimia aloitteellisesti sisämarkkinoiden esteiden purkajana ja olla edelläkävijänä sellaisten ratkaisujen kehittämisessä, jotka tukevat koko unionin yhteistä kilpailukykyä.

2. Kehitetään eurooppalaisia rahoitusvälineitä

Jäsenvaltioiden välinen valtiontukikilpailu uhkaa nyt rapauttaa sisämarkkinoiden yhtenäisyyttä, vaikka voimapolitiikan paluu edellyttää EU:lta mittavia investointeja digitalisaatioon, puhtaaseen siirtymään ja puolustukseen. Suomen on perusteltua edistää EU-tason rahoitusvälineiden ratkaisuja, jotka vähentäisivät sisämarkkinoita pirstovaa valtiontukikilpailua.

3. Tehdään strategisia valintoja teollisuuspolitiikassa

Teollisuuspolitiikka on eurooppalaisen kilpailukyyn, taloudellisen turvallisuuden ja globaalien strategisten suunnan muodostuksen keino. Suomen on oltava mukana niissä avauksissa, jotka syventävät sisämarkkinoita ja pidättäytyä ratkaisuista, jotka lukitsevat teollisuuspolitiikan kansallisiin siloihin.

4. Hyödynnetään kansalaisten tuki EU:n kehittämisessä

EU:n ennätyskorkea suosio kansalaisten keskuudessa voi toimia uudistusten vauhdittajana. Suomalaisen tuki kohdistuu erityisesti Euroopan strategisen autonomian vahvistamiseen sekä uusien, luotettavien kauppakumppanuuksien etsimiseen.

69 %

suomalaisista kokee, että EU:n on aktiivisesti rahoitettava ja suosittava eurooppalaisia suuryrityksiä, jotta Eurooppa pysyy mukana teknologisessa kehityksessä. (Sitra/EVA, 2026)

VALTTIKORTIT

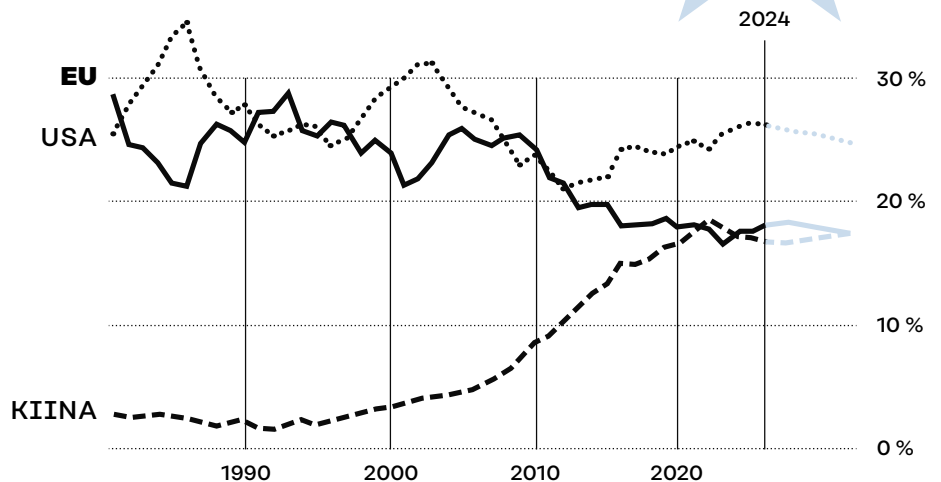
Suomi voi erityisesti edistää:

- Bio- ja kiertotaloudesta kasvua ja huoltovarmuutta
- Puolustusunionin syventämistä rakentamalla aidot puolustuksen sisämarkkinat
- Suomalaisen ratkaisujen kehittämistä ja skaalaamista kriittisten digitaalisten teknologioiden arvo-
ketjuissa

Maailmantalouden painopisteet

EU:n kilpailukyky ja globaali painoarvo suhteessa Yhdysvaltoihin ja Kiinaan riippuu sen sisämarkkinoiden toimivuudesta. Ilman niiden vahvistamista Euroopan taloudellinen asema heikkenee.

Kuvaajassa talousalueiden **osuus maailman bkt:sta** (käyvin muunnoin).

LÄHDE: IMF, WORLD ECONOMIC OUTLOOK, HUHTIKUU 2026.